

prima instanță: Judecătoria Slobozia
Judecător: D. Dubcovețchi
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, N. Simciuc, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

6 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecători

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva, Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ion Marin,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Marin împotriva
Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă și Consiliului local Feștelița raionul
Ștefan-Vodă cu privire la constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin
uzucapiune și obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de
teren,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, prin care a fost
respins apelul depus de Ion Marin, fiind menținută hotărârea Judecătoresei Slobozia
din 23 septembrie 2016,

c o n s t a t ă:

La 4 iulie 2016 Ion Marin a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă cu privire la obligarea eliberării
titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, este originar și locuitor al satului
Feștelița, rl. Ștefan-Vodă. În perioada 1 septembrie 1991 – 1 septembrie 1992 a
locuit în orașul Bender, fiind angajat al Ministerului Afacerilor Interne.

Susține reclamantul că a participat la luptele pentru apărarea integrității țării, a
fost rănit, și a devenit invalid de război. Începând cu 10 iunie 1993 a trecut cu traiul
permanent în casa părintească pe teritoriul satului Feștelița rl. Ștefan-Vodă.

Astfel reclamantul menționează că a depus cerere în adresa Consiliului local
Feștelița rl. Ștefan-Vodă privind atribuirea în proprietate sa a unui teren. Potrivit

deciziei Consiliului local Feștelița raionul Ștefan-Vodă nr. 4 din 27 decembrie 1998 i-a fost repartizat în proprietate privată teren cu suprafață de 0,5001 ha, cu numărul cadastral XXXXXXXXXXXX, conform planului sectoarelor repartizate, în extravilanul satului Feștelița, rl. Ștefan-Vodă, fiindu-i eliberat și titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren, care a fost trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri aproximativ prin luna iunie anul 2000.

Reclamantul relatează că în anul 2011 inginerul cadastral al Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă, a ridicat de la el titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în scopul schimbării acestuia, încasînd de la el suma de 20 lei, însă pînă în prezent nu i-a fost restituit nici titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren vechi și nici presupusul titlu nou. La nenumăratele adresări verbale ale reclamantului în adresa Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă, i s-a refuzat în eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

La 7 iunie 2016 reclamantul a depus cerere în adresa Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă cu privire la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, însă plicul a fost returnat cu indicația factorului poștal că Primăria satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă a refuzat primirea corespondenței.

Solicită Ion Marin obligarea Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă să-i elibereze titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren emis în conformitate cu decizia Consiliului local Feștelița raionul Ștefan-Vodă nr. 4 din 27 decembrie 1998, să prezinte instanței de judecată copia deciziei Consiliului local Feștelița raionul Ștefan-Vodă nr. 4 din 27 decembrie 1998, cît și Registrele cadastrale ale deținătorilor de terenuri în extravilanul Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă.

La 22 august 2016 Ion Marin a depus cerere cu privire la modificarea acțiunii (f.d. 31-33).

În motivarea acțiunii Ion Marin a indicat că, sunt eronate cele invocate de Primăria satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă în referința depusă, precum că decizia Consiliului local Feștelița rl. Ștefan-Vodă nr. 4 din 27 septembrie 1998, nu ar exista, deoarece vecinilor săi de teren li s-au eliberat titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anume în baza deciziei invocate mai sus.

Reclamantul susține că deținînd titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu a înregistrat dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile, nu a dobîndit dreptul de proprietate asupra terenului, fapt ce-i permite să invoce dobîndirea acestui drept prin uzucapiune imobiliară.

Invocă reclamantul că, începînd cu anul 1999 prelucrează terenul în cauză, achită impozitele pentru acest teren, îl posedă continuu, cu bună credință, ca proprietar, fără a-l ocupa abuziv, fiindu-i atribuit în condițiile legii de autoritatea competentă.

Solicită Ion Marin constatarea dobîndirii dreptului de proprietate prin uzucapiune asupra terenului din extravilanul satului Feștelița, rl. Ștefan -Vodă cu suprafața de 0,5001 ha și obligarea Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă

de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren emis în temeiul deciziei Consiliului local Feștelița raionul Ștefan-Vodă nr. 4 din 27 decembrie 1998.

Prin hotărârea Judecătoriei Slobozia din 23 septembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 60, 63-66).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, a fost respins apelul depus de Ion Marin, fiind menținută hotărârea Judecătoresei Slobozia din 23 septembrie 2016 (f.d. 95-100).

La 12 mai 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 101).

La 22 iunie 2017, Ion Marin a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul, Ion Marin, în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios. Recurentul menționează că din anul 1999 prelucrează terenul în cauză, achită impozitul pentru acest teren, îl posedă continuu, cu bună credință, ca proprietar, fără a-l ocupa abuziv, fiindu-i atribuit în condițiile legii de autoritatea competentă. Astfel recurentul consideră că a dobândit dreptul de proprietate asupra terenului din extravilanul satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă prin uzucapiune, întrucât posedă terenul în litigiul cu bună credință. Susține recurentul că buna credință se prezumă pînă la proba contrară, iar astfel de probe la materialele cauzei nu au fost prezentate.

Recurentul relatează că posedă terenul din 1998 pînă în prezent, din acest motiv consideră neîntemeiată sinteza instanței că termenul a fost întrerupt în anul 2011, deoarece nu au fost prezentate probe care ar confirma acest fapt.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 24 iulie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Consiliului local Feștelița raionul Ștefan-Vodă și Primăriei satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

La 4 august 2017, Primăria satului Feștelița raionul Ștefan-Vodă a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la examinarea cauzei civile, Consiliul local Feștelița raionul Ștefan-Vodă, nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Ion Marin este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ion Marin la 22 iunie 2017 în termen, deoarece la materialele pricinii nu există dovada recepționării de către recurent a deciziei instanței de apel din 21 martie 2017 expediate în adresa recurentului la 12 mai 2017.

Din considerentele prezentate mai sus, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei

atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis*

mutandis, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Ion Marin este formulată în baza art. 432 alin. (1), (2) lit. c), (4), așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra căroră instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Ion Marin a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Ion Marin nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ion Marin se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Luiza Gafton